

**Trenčiansky samosprávny kraj
K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín**

***Informatívna správa o náhrade preukázanej straty za zrealizované služby
vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave
za rok 2017 zmluvným dopravcom.***

Trenčiansky samosprávny kraj (ďalej len TSK) má v súlade so zákonom č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov, nariadení a smernice EÚ uzatvorené s dopravcami zmluvy o službách vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave.

Zmluvou o výkone vo verejnom záujme vo vnútroštátnej pravidelnej autobusovej doprave – prímestskej autobusovej doprave zo dňa 30.10.2009 v znení posledných dodatkov (ďalej len Zmluva) sa zmluvní dopravcovia zaviazali poskytnúť samosprávnemu kraju dopravné výkony v prímestskej autobusovej doprave a samosprávny kraj sa zaviazal poskytnúť zmluvným dopravcom náhradu preukázanej straty (ďalej len príspevok).

Prímestskú autobusovú dopravu na území TSK vykonávali v roku 2017 na základe Zmluvy, resp. dodatku pre rok 2017, v súlade s aktualizovaným Plánom dopravnej obslužnosti TSK a schválenými cestovnými poriadkami dvaja zmluvní dopravcovia - SAD Prievidza a. s. a SAD Trenčín, a. s..

Uznesením Zastupiteľstva TSK č. 436/2016 zo dňa 28.11.2016 bol schválený Rozpočet TSK na roky 2017-2019, v ktorom bola schválená výška príspevku (náhrady predpokladanej straty) pre zabezpečenie služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave v celkovom objeme **18 385 359,00 eur**.

Uznesením Zastupiteľstva TSK č. 495/2017 zo dňa 02.05.2017 bola schválená zmena Rozpočtu TSK na roky 2017-2019 (1. Zmena) a zároveň navýšenie rozpočtu bežných výdavkov na úseku cestnej dopravy o **929 124,00 eur** za účelom úhrady neuhradenej preukázanej straty za služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za IV. štvrťrok 2016.

Celkový objem rozpočtovaných finančných prostriedkov pre zmluvných dopravcov na rok 2017 predstavoval **19 314 483,00 eur** (viď Tabuľka č. 1).

Tabuľka č. 1

Prehľad – schválený Rozpočet TSK na rok 2017 - Cestná doprava

Zmluvný dopravca	Predpokladaná strata na rok 2017*) Dodatok pre rok 2017	Schválený Rozpočet TSK na rok 2017		
		Preddavky na náhradu predpokladanej straty na rok 2017**)	Zmena Rozpočtu TSK na rok 2017***)	Bežné výdavky Rozpočet TSK na rok 2017 (spolu)
SAD Prievidza a. s.	6 672 473,00	6 672 473,00	330 969,00	7 003 442,00
SAD Trenčín, a. s.	11 696 100,00	11 712 886,00	598 155,00	12 311 041,00
SPOLU	18 368 573,00	18 385 359,00	929 124,00	19 314 483,00

Poznámka:

*) Predpokladaná strata na rok 2017 v súlade s dodatkom pre rok 2017;

***) Preddavky na náhradu predpokladanej straty na rok 2017 - bežné výdavky bez predpokladanej neuhradenej straty;

***) Zmena Rozpočtu TSK na rok 2017 – neuhradená preukázaná strata za IV. štvrťrok 2016.

Dodatkom č. 11 zo dňa 31.03.2017, resp. Dodatkom č. 12 zo dňa 31.03.2017 bol dohodnutý **objem dopravných výkonov a výška príspevku** na vykrytie predpokladanej straty za poskytovanie služieb vo verejnom záujme v roku 2017 pre zmluvných dopravcov nasledovne:

Tabuľka č. 2

Prehľad – Dodatok pre rok 2017 podľa zmluvných dopravcov

Zmluvný dopravca	Objem dopravných výkonov Tarifné kilometre (km)	Výška príspevku na vykrytie predpokladanej straty pre rok 2017 (eur)
SAD Prievidza a. s.	7 856 300	6 672 473,00
SAD Trenčín, a. s.	14 019 000	11 696 100,00
SPOLU	21 875 300	18 368 573,00

Bežné transfery rozpočtované na rok 2017 vo výške **19 314 483,00 eur** boli čerpané v roku 2017 v celkovom objeme **19 286 060,00 eur** (čo predstavuje plnenie na 99,85 %) vrátane úhrady neuhradenej preukázanej straty za IV. štvrťrok 2016, resp. rok 2016 vo výške **917 487,00 eur**.

Tabuľka č. 3

Prehľad čerpania finančných prostriedkov – bežné výdavky Rozpočet TSK na rok 2017

Zmluvný dopravca	Schválený Rozpočet TSK 2017 vr. predpokladanej straty r. 2016	Bežné výdavky (poskytnuté mesačné preddavky) podľa dodatku pre rok 2017	Zúčtovanie preddavkov za I. a II. Q.2017*)	Úhrada neuhradenej preukázanej straty za IV.Q.2016**)	Čerpanie bežných výdavkov z Rozpočtu TSK celkom
SAD Prievidza a. s.	7 003 442,00	6 298 517,00	373 956,00	323 532,00	6 996 005,00
SAD Trenčín, a. s.	12 311 041,00	11 282 638,00	413 462,00	593 955,00	12 290 055,00
Spolu	19 314 483,00	17 581 155,00	787 418,00	917 487,00	19 286 060,00

Poznámka:

*) zúčtovanie preddavkov za I. a II. štvrťrok 2017 = doplatok TSK (záväzkov TSK) za obdobie I. a II. štvrťrok 2017 - finančné vyrovnanie v súlade so Zmluvou;

***) zrealizovaná úhrada neuhradenej preukázanej straty z poskytovania služieb za IV. štvrťrok 2016 (viď Uznesenie číslo 492/2017 zo dňa 02.05.2017) v súlade so Zmluvou.

Tabuľka č. 4

Základné ukazovatele za rok 2017 (predpoklad/skutočnosť) podľa jednotlivých zmluvných dopravcov

Základné ukazovatele	SAD Prievidza a. s.		SAD Trenčín, a. s.	
	Rok 2017 predpoklad	Rok 2017 skutočnosť	Rok 2017 predpoklad	Rok 2017 skutočnosť
Ekonomicky oprávnené náklady (eur)	10 861 791,00	11 530 167,00	19 423 661,00	20 250 386,00
Ekonomická cena dopravy (eur) vr. primeraného zisku	11 404 881,00	12 106 675,00	20 394 844,00	21 262 905,00
Tržby spolu (eur)	4 732 408,00	4 350 101,00	8 698 758,00	7 972 917,00
v tom: tržby z cestovného (eur)	4 502 115,00	4 079 938,00	8 650 410,00	7 803 524,00
Predpokladaná/preukázaná strata zo služieb vo verejnom záujme (eur)	-6 672 473,00	-7 756 574,00	-11 696 100,00	-13 289 987,00
Poskytnutý príspevok 2017 (eur)	-	6 672 473,00	-	11 696 100,00
Neuhradená preukázaná strata	-	-1 084 101,00	-	-1 593 887,00
Objem ubehnutých kilometrov (km)	8 563 367	8 572 435	14 950 000	14 927 967
Objem tarifných kilometrov (km)	7 856 300	7 881 074	14 019 000	13 954 602
Počet prepravených osôb (osoby)	7 800 000	7 220 068	15 000 000	14 599 433

Základné ukazovatele, ktoré ovplyvnili výšku preukázanej straty v roku 2017:

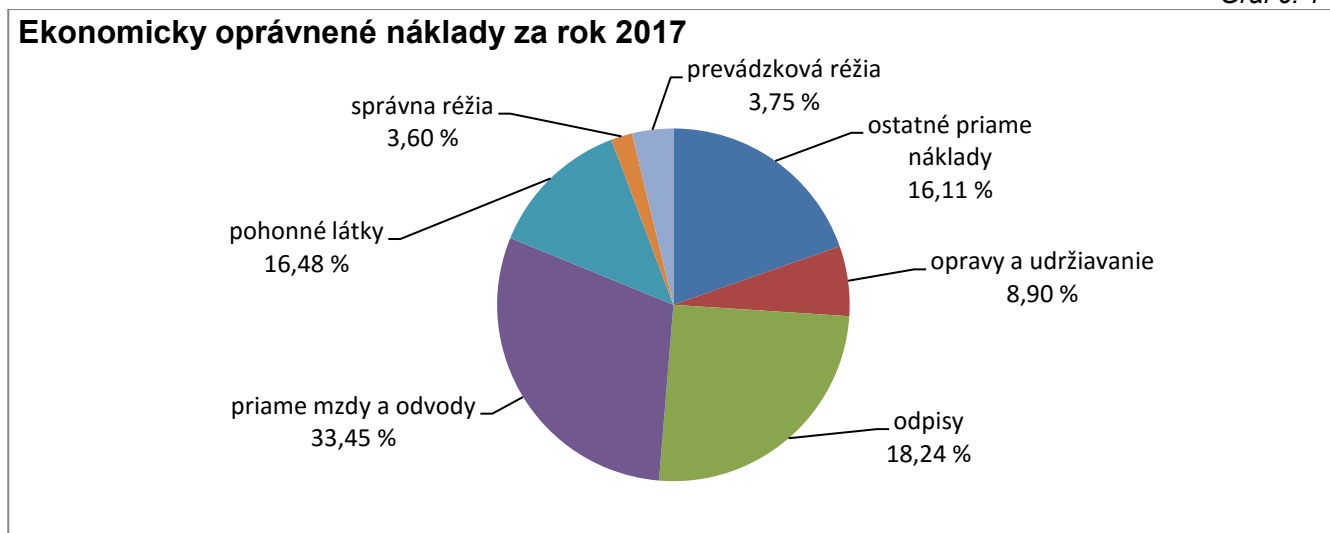
a) Nákladové položky:

- Náklady na pohonné látky – predstavujú 16,48 % z celkových EON. I napriek opatreniam zo strany zmluvných dopravcov, ktorí sa zamerali na kontrolu spotreby nafty sme zaznamenali vyššie náklady na spotrebu pohonných látok o 10,00 % oproti predpokladu. Dôvodom vyšších nákladov na spotrebu pohonných látok bola vyššia priemerná cena nafty ako sa predpokladalo (priemerná cena za naftu bola v roku 2017 v priemere o 0,10 eur/liter bez DPH vyššia ako priemerná cena v roku 2016), vyššia priemerná spotreba nafty nových autobusov. Tieto autobusy sú vybavené motormi EURO6, klimatizáciou a bezpečnostnými prídavnými prvkami, ktorých spotreba si vyžaduje zvýšené náklady, ktoré predstavovali navýšenie oproti roku 2016 cca 575 tis. eur.
- Odpisy – predstavujú 18,24% z celkových EON, ich výška závisí od počtu zakúpených autobusov. V roku 2016 sa začala druhá vlna obnovy vozidlového parku **nákupom 60 nových autobusov** a v roku 2017 sa realizoval **nákup 55 nových autobusov**. Prvá vlna obnovy vozidlového parku sa realizovala od roku 2005 do 2012 (v roku 2009 bolo zakúpených až 123 autobusov, 53 autobusov v roku 2010, v roku 2011 bolo zakúpených 18 nových

autobusov a 26 autobusov v roku 2012). Rast nákladov na odpisy v roku 2017 o 947 617,00 eur oproti roku 2016 je z vyššie uvedených dôvodov. Zámerom TSK je bezpečná a ekologická doprava.

- Náklady na opravy a udržiavanie – nižšie náklady na opravy a udržiavanie o 375 tis. eur oproti predchádzajúcemu obdobiu súvisia s obnovou vozidlového parku (45 autobusov u SAD Trenčín, a. s. je zaradených do nižšej záručnej sadzby na opravy po dobu troch rokov). Náklady na opravy a udržiavanie predstavujú 8,90 % z celkových EON.
- Priame mzdy a odvody – sú náklady na priame mzdy a odvody vodičov v súvislosti s dosiahnutím mzdového rastu priemernej mzdy vodičov a jej dodržiavanie podľa Kolektívnej zmluvy dopravcov. Tieto náklady predstavujú 33,45 % z celkovej výšky EON. Plánované zvýšenie priemernej mzdy vodičov si vyžiadalo v roku 2017 navýšenie nákladov na priame mzdy a odvody o 676 673,00 eur a tým dodržiavanie dohodnutých podmienok so zmluvnými dopravcami pri nedostatku pracovnej sily "vodič" na trhu práce a tým zabezpečenie realizácie služieb vo verejnom záujme.

Graf č. 1

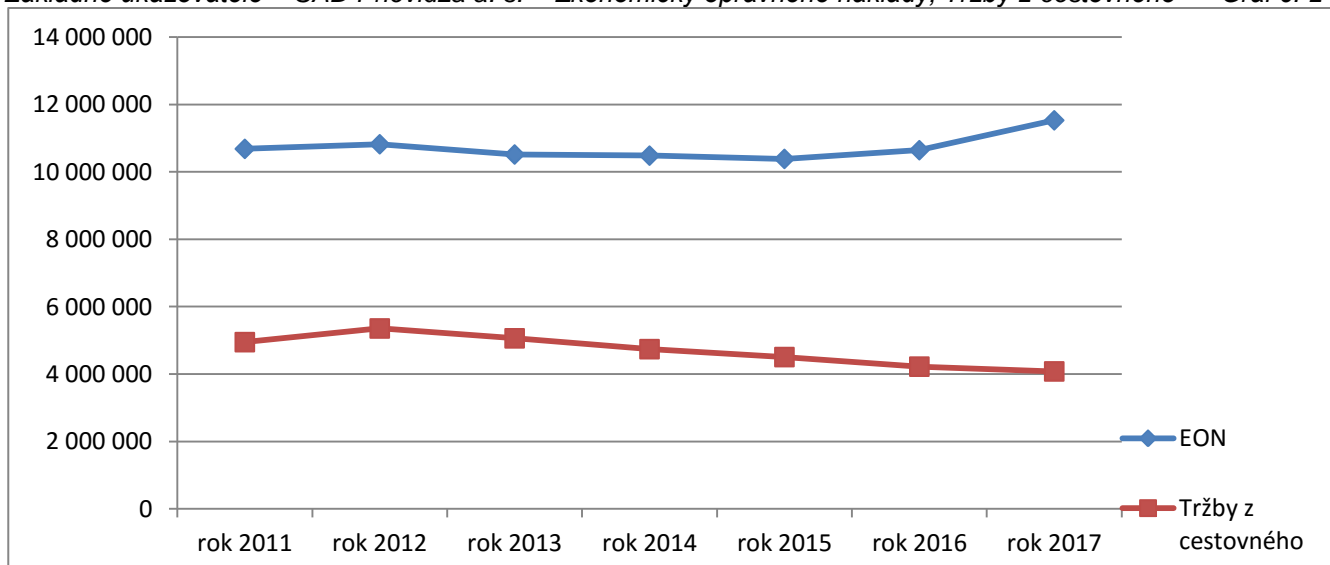

Tabuľka č. 5

Prehľad – EON, tržby z cestovného od r. 2011 do 2017 (skutočnosť)

SAD Prievidza	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	rok 2017
EON (eur)	10 683 498	10 820 640	10 516 422	10 482 781	10 386 173	10 644 415	11 530 167
TRŽBY Z CESTOVNÉHO (eur)	4 948 349	5 354 751	5 061 422	4 740 627	4 505 060	4 221 266	4 079 938

Základné ukazovatele – SAD Prievidza a. s. – Ekonomicky oprávnené náklady, Tržby z cestovného Graf č. 2

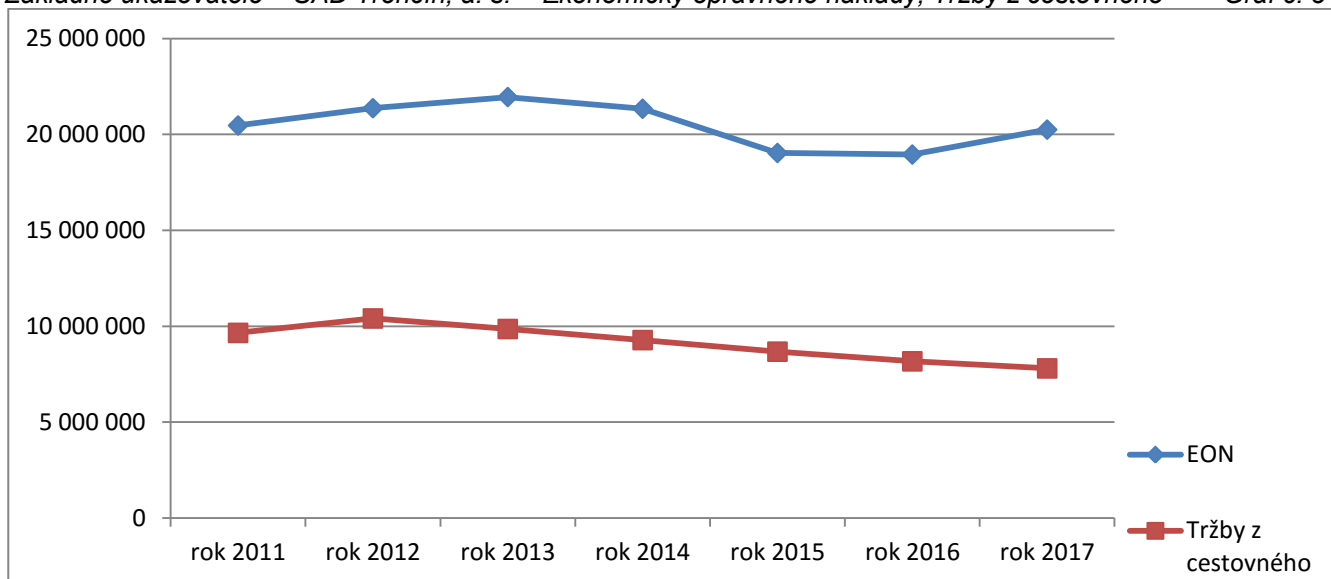

Tabuľka č. 6

Prehľad – EON, tržby z cestovného od r. 2011 do 2017 (skutočnosť)

SAD Trenčín	rok 2011	rok 2012	rok 2013	rok 2014	rok 2015	rok 2016	rok 2017
EON (eur)	20 464 799	21 366 449	21 947 610	21 337 250	19 032 576	18 951 498	20 250 386
TRŽBY Z CESTOVNÉHO (eur)	9 654 512	10 406 177	9 857 481	9 279 174	8 675 600	8 171 746	7 803 524

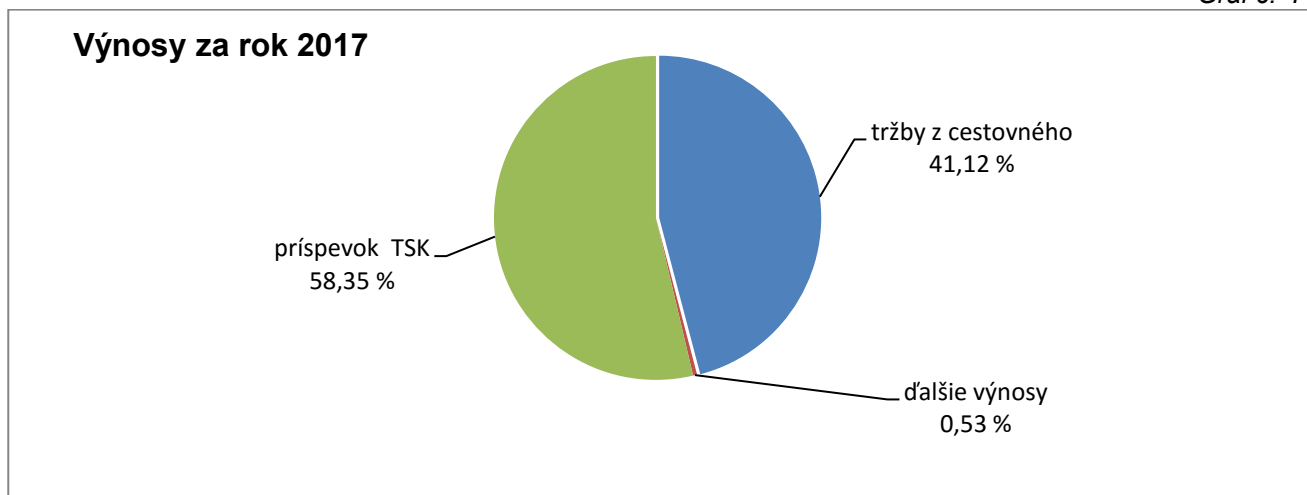
Základné ukazovatele – SAD Trenčín, a. s. – Ekonomicky oprávnené náklady, Tržby z cestovného Graf č. 3

b) Výnosové položky:

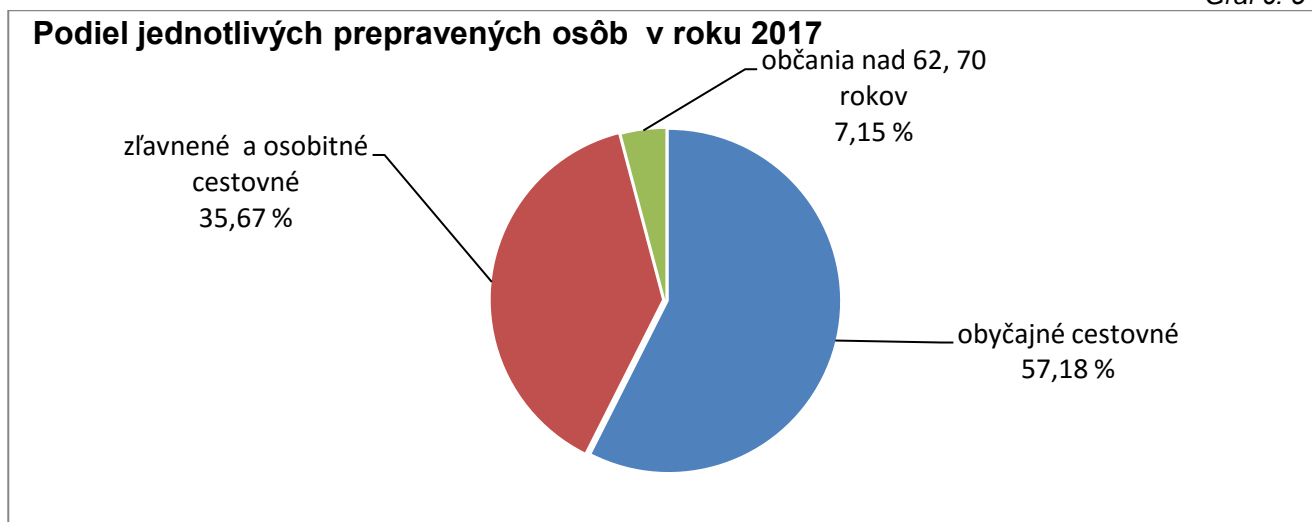
- Tržby z cestovného – zahŕňajú tržby z dopravných výkonov dopravcov na základe tarify prímestskej autobusovej dopravy, ktorá určuje maximálne ceny základného, zľavneného a osobitného cestovného. Celkový vykázaný objem tržieb z cestovného je 11 883 462,00 eur. Nižšie plnenie tržieb z cestovného o 1 269 063,00 eur oproti predpokladu, t. j. plnenie na 90,42 % negatívne ovplyvnilo výšku preukázanej straty a tým výšku doplatku/závazku TSK voči zmluvným dopravcom za rok 2017.
- Príspevok - poskytnuté preddavky boli Dopravcom poskytnuté z Rozpočtu TSK v pravidelných mesačných platbách v súlade so Zmluvou vo výške 18 368 573,00 eur vrátane finančného vyrovnania preukázanej straty za rok 2016 a vrátane zúčtovania poskytnutých preddavkov za I. a II. štvrtrok 2017.

Graf č. 4

V roku 2017 **prepravili** zmluvní dopravcovia v prímestskej autobusovej doprave **21 819 501 osôb**, z toho 12 475 575 osôb za obyčajné cestovné (čo je 57,18 % z celkového počtu prepravených osôb), 7 783 910 osôb za zľavnené a osobitné cestovné (žiaci, študenti do 26. roku veku, ŤZP, ŤZP-S, deti do 6. roku veku a pod.), čo predstavuje 35,67 % z celkového počtu prepravených osôb a 1 560 016 občanov nad 62 a 70 rokov veku, t. j. 7,15 % z celkového počtu prepravených osôb.

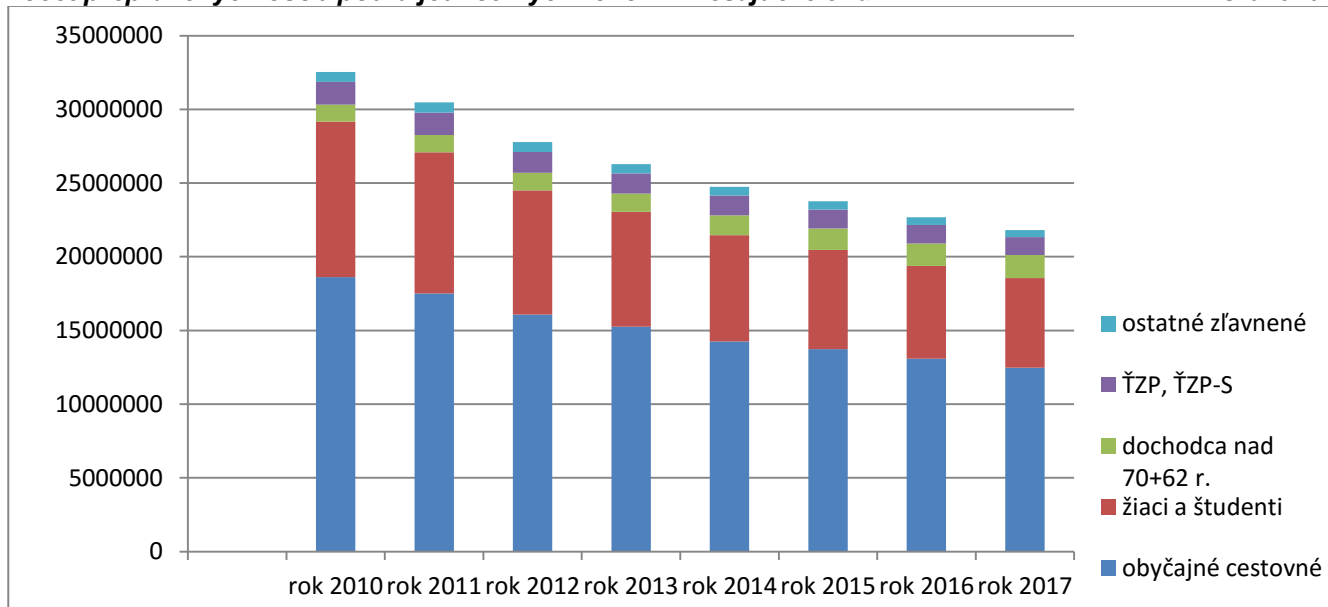
Graf č. 5

Klesajúci trend prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave a tým aj zníženie tržieb z cestovného je spôsobený viacerými objektívnymi faktormi: na jednej strane narastajúci trend individuálneho automobilizmu a na strane druhej pokles dopytu po službách pri zabezpečovaní dopravnej obslužnosti vyplývajúcej zo služieb vo verejnom záujme, demografický vývoj v regióne, pokles žiakov a študentov na základných a stredných školách, bezplatné cestovanie v železničnej doprave pre vybrané kategórie cestujúcich a pod.. Vzhľadom na to, že ide o dlhodobý sprievodný jav, ktorý zaznamenávajú dopravné spoločnosti na celom Slovensku, zamerlal Trenčiansky samosprávny kraj svoju pozornosť na zastabilizovanie počtu prepravených osôb, a to formou zlepšenia kvality poskytovaných služieb. Za týmto účelom boli na základe vzájomnej dohody so zmluvnými dopravcami realizované v priebehu roka 2017 niektoré opatrenia.

Počet prepravených osôb podľa jednotlivých rokov – klesajúci trend

Graf č. 6

Zo strany vedenia TSK boli realizované viaceré opatrenia na zníženie nákladových položiek u zmluvných dopravcov, zastabilizovanie, popr. zvýšenie počtu prepravených osôb v prímestskej autobusovej doprave:

- pravidelné kontroly EON zamerané na opodstatnenosť a správnosť vykazovania jednotlivých EON;
- úsporné opatrenia na zníženie spotreby pohonných látok, pravidelná kontrola spotreby nafty podľa EČV, podľa ubehnutých kilometrov,
- kontrola nákladov na opravy a udržiavanie jednotlivých vozidiel, kontrola jednotlivých opravárenských činností vykonávaných na vozidlách,
- kontrola ostatných prevádzkových nákladov, správnej réžie a pod. s cieľom udržania takmer rovnakej úrovne výšky ekonomicky oprávnených nákladov, ktorá bola predpokladaná pri tvorbe Rozpočtu TSK na rok 2017, t.j. zámer udržať, popr. neprekročiť predpokladaný objem EON;
- zriadenie spoločného dopravného územia v meste Trenčín, kde občania môže využívať „modré“ autobusy, t. j. autobusy prímestskej autobusovej dopravy v rámci mesta,
- zavedenie prestupných bodov a zachádzok,
- zjednotenie tarify prímestskej autobusovej dopravy, resp. kategórií cestujúcich s tarifou MHD Trenčín,
- zabudovanie inteligentných elektronických informačných tabúl v nových autobusoch,
- pokračovanie v obnove vozidlového parku a i..

V priebehu roka 2017 boli zo strany TSK vykonané finančné kontroly u zmluvných dopravcov v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Dňom 19.03.2018 bola hlavným kontrolórom poverená kontrolná skupina na vykonanie tematickej kontroly, ktorá bola zameraná na hospodárenie a nakladanie s majetkom TSK v súlade so Zmluvou, ktorá v mesiaci apríl 2018 vykonala kontrolu EON a správnosti preukázanej straty za poskytovanie služieb vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2017.

Na základe vykonaných kontrol a zistení u jednotlivých zmluvných dopravcov boli ekonomicky oprávnené náklady znížené a upravené o nasledovné zistenia:

- SAD Trenčín, a. s. ekonomicky neoprávnené náklady vo výške 9 000,00 eur (v nákladovej položke „správna réžia“);
- SAD Prievidza a s. ekonomicky neoprávnené náklady vo výške 155,16 eur (v nákladovej položke „správna réžia“).

Pre zabezpečenie efektívnosti, hospodárnosti a účelovosti vynaložených finančných prostriedkov z Rozpočtu TSK, ktorými TSK financuje služby vo verejnom záujme, pristúpil TSK na základe verejného obstarávania k výberu externého auditu, ktorý v mesiaci apríl 2018 vykoná externý audit – overenie ekonomicky oprávnených nákladov a výnosov za rok 2017 nezávislou externou audítorskou firmou Interaudit Trenčín, spol. s r. o..

Na základe vyjadrenia, resp. písomnej správy z overenia EON a výnosov a správnosti preukázanej straty poskytovania služieb vo verejnom záujme za rok 2017, ktorú vykonávať (audítorská spoločnosť) má povinnosť predložiť najneskôr do 27.04.2018, bude v prípade zistení výška neuhradenej preukázanej straty z poskytovania služieb vo verejnom záujme za rok 2017 (záväzok TSK) v podkladoch určených na úhradu tohto záväzku TSK za rok 2017 z Rozpočtu TSK upravená.

Záver:

V zmysle Zmluvy TSK poskytol zmluvným dopravcom preddavky na náhradu preukázanej straty za zrealizované služby vo verejnom záujme v prímestskej autobusovej doprave za rok 2017 a zároveň v súlade s platnou právnou úpravou a podľa čl. VI., bod 6. 2. Zmluvy boli zrealizované pravidelné štvrťročné zúčtovania preddavkov náhrady preukázanej straty za jednotlivé štvrťroky (I. a II. štvrťrok 2017) podľa zmluvných dopravcov:

1) Výška preukázanej straty za rok 2017:

SAD Prievidza a. s.	-7 756 574,00 eur
SAD Trenčín, a. s.	-13 289 987,00 eur

2) Poskytnutý príspevok z Rozpočtu TSK v roku 2017 vrátane finančného vyrovnanía za I. a II. štvrťrok 2017:

SAD Prievidza a. s.	6 672 473,00 eur
SAD Trenčín, a. s.	11 696 100,00 eur

3) Neuhradená náhrada preukázanej straty za rok 2017:

Doplatok TSK pre SAD Prievidza a. s.	-1 084 101,00 eur
Doplatok TSK pre SAD Trenčín, a. s.	-1 593 887,00 eur

Prioritou Trenčianskeho samosprávneho kraja i napriek negatívnym vplyvom v oblasti verejnej osobnej dopravy na Slovensku, je aj naďalej zabezpečiť kvalitnú, bezpečnú, ekologickú a pohodlnú dopravu obyvateľov regiónu Trenčianskeho samosprávneho kraja a zároveň zabezpečiť zvýšený štandard prímestskej autobusovej dopravy.